

Wat is van waarde?

Maak je eigen tijdcapsule

Project voor thuisonderwijs 2020

Vijf dagen leuke opdrachten voor ouders en kinderen samen, waar je een uurtje mee bezig bent.

Inhoud:

- Thema: wat is van waarde?*** **2**
- Dag 1: Beginnen*** **3**
- Dag 2: Stel je voor...*** **7**
- Dag 3: Sporen nalaten*** **17**
- Dag 4: Zie jij wat ik zie? Is dit rommel of niet?*** **21**
- Dag 5: Tijdcapsule ingraven*** **30**
- Achtergrondinformatie voor de leerkracht*** **31**
- Extraatje voor ouders*** **33**

Kunstenaar Richard Long aan de slag met modder

Thema: wat is van waarde?

Waardevolle mensen, waardevolle dingen, waardevolle momenten. Ze zijn essentieel voor ons leven, ons gevoel ertoe te doen, misschien zelfs wel de waarde van het leven zelf.

Juist nu we zo veel niet meer mogen, en onze wereld zo klein is geworden en het nieuws juist zo groot is, staan we er bij stil. Hoe zullen we later op deze periode terug kijken?

In dit project ga je samen met dit thema aan de slag. Je werkt toe naar het ingraven van een tijdscapsule in de tuin, onder de vloer, of als dat allemaal niet kan stop je de capsule goed weg ergens in huis. De tijdscapsule mag pas over 100 jaar geopend worden! De mensen die dan leven zullen zo ontdekken wat jullie waardevol vonden in jullie leven, en wat jullie deden tijdens de Coronacrisis 2020.

Waarom dit thema?

Als je goed hebt nagedacht over wat voor jou waardevol is, ben je beter in staat om keuzes te maken en bewust te leven. Je zet een stap in je persoonlijke ontwikkeling. Maar wat is waarde eigenlijk? Hoe bepaal je of iets waardevol is? Waar vind je iets van waarde? Is waarde uit te drukken in geld? Is waarde persoonlijk? Is waarde gebonden aan de tijd waarin je leeft? Is waarde meetbaar? Waarom hechten wij eigenlijk ergens waarde aan? Deze vragen gaan we samen onderzoeken.

Materialen: opdrachtevellen of opdrachtenboekje, doosje, tekenmaterialen, plakband, waterdichte container (voor de tijdscapsule) (€20) of een blik of plastic doos die je in huis hebt, droge rijst.

Hoe?

Je kunt je kind de opdrachten zelfstandig laten doen, maar het leukst wordt het als je de opdrachten zelf ook gaat invullen, zodat je kunt uitwisselen wat je gedachten zijn!

Tijdsinvestering

Het doen van de opdrachten kost ongeveer een uur per dag. Je kunt er natuurlijk voor kiezen om niet alles te doen, afhankelijk van de tijd en ruimte in je agenda.

Zoek ook naar ruimte in het rooster van school. Creatieve of vrije opdrachten kun je vervangen door dit project! Het is misschien mogelijk om in plaats van het middagprogramma aan de tijdscapsule te werken.

De vijf dagen waarin je aandacht besteedt aan dit project hoef je niet achter elkaar te plannen.

Tijdscapsule

Een tijdscapsule is een waterdichte container of bak. Je vult de capsule samen met spullen en verhalen die aangeven wat voor jou van waarde is. Dat doe je stap voor stap, aan de hand van opdrachten. Ook stop je een brief in de tijdscapsule waarin je aan de mensen die de capsule over 100 jaar open maken uitlegt wat er in zit en wie jullie zijn. Tenslotte doe je er een handje droge rijst bij, dat het vocht kan opnemen dat eventueel ontstaat.

Programma Dag 1

Beginnen

Opdracht: Natuurlijk kennen je ouders en jij elkaar heel goed. En ken je ook je broer of zus prima, als je die hebt. Maar...weet je echt alles van elkaar?
Weet jij bijvoorbeeld welk dier jouw vader of moeder graag zou willen zijn?

Neem ieder een vel papier en teken daarop het dier dat je graag zou willen zijn, of schrijf de naam van het dier op. Zorg dat je niet kunt zien wat de ander tekent of schrijft.

Ben je klaar? Laat de ander dan eerst raden welk dier je hebt gekozen. Geef hints. Raad ook welk dier je vader, moeder broer of zus heeft gekozen.
Laat elkaar dan je dier zien. Vraag waarom de ander dat dier heeft gekozen.

Gesprek: Praat met elkaar over een tijdcapsule. Weet je wat het is? Wat zou erin zitten? Waarom zou je een tijdcapsule maken? Waarom zou je mensen die in de toekomst zullen leven willen laten weten wat voor jou van waarde is? Waar kun je de capsule het beste verstoppert? Waarom mag je hem niet tussentijds openen? Welk jaar is het over 100 jaar? Hoe zou de wereld er dan uitzien? Zouden de mensen die de capsule vinden begrijpen wat erin zit? Hoe kunnen we dat duidelijk maken?
Hoe zouden het praktisch kunnen aanpakken? Wat hebben we nodig? Gaan we de capsule thuis verstoppert of begraven we hem in de tuin? Aan welke eisen moet het ding voldoen om al die tijd goed te blijven? (mochten jullie uit milieuoverwegingen geen plastic willen begraven, bedenk dan samen een oplossing om het anders te doen...)

Verhaal: Lees samen het verhaal over rijkdom (zie onder). Maak daarna de tekenopdracht.

Rijkdom

‘Wij hebben thuis twee auto’s’

‘Mijn vader heeft een Porsche’

‘Wij gaan altijd drie keer op vakantie’

‘Wij hebben een boot’

Zijn klasgenoten bieden tegen elkaar op, nadat Tim heeft verteld dat bij hem thuis misschien een zwembad in de tuin komt. Joeri staat erbij en luistert. Hij ziet hun eigen flat voor zich, waar nog net een bank in kan, een tafel en vier stoelen. Maar ik heb Piet, denkt hij, als Maaïke over haar eigen tv begint. Piet is beter, klinkt het in zijn hoofd als Emma meedeelt dat haar vader misschien wel honderdduizend euro verdient. Piet heeft meer, gaan zijn gedachten als Roos zegt dat ze misschien gaat verhuizen naar een villa.

‘Ik ken de rijkste man op aarde’, zegt Joeri hardop. Alle gezichten draaien naar hem. Jij?, lijken ze te denken, jij kunt toch niet eens merkkleding kopen?

‘Oh ja?, vraagt Joep. ‘Waar woont hij dan?’

‘Zeg ik niet’, antwoordt Joeri maar ik kan je er wel heenbrengen als je wilt’.

‘Kan die man dan games voor ons kopen?’, vraagt Roos, ‘van mijn moeder mag ik die niet’.

‘Ja, en de nieuwste spelcomputer? Dat maakt voor hem toch niks uit, hij heeft geld zat’. ‘Waarom loop jij er eigenlijk zo goedkoop bij?, vraagt Tim. ‘Als je hem echt zo goed kent, waarom geeft hij jou dan niks?’ Joeri haalt zijn schouders op en loopt weg. ‘Laat hem maar’, roept Roos hem na. ‘Hij is een zielig bijstandskind’. Maar de nieuwsgierigheid gaat knagen bij zijn klasgenootjes en als Joeri aan het einde van de middag zijn fiets uit het fietsenhok wil pakken komt Tim voor zijn neus staan en pakt zijn stuur. Roos ploft op zijn bagagedrager. ‘Jij kent toch de rijkste man?’, zegt Tim, ‘wij willen hem zien.’ Joeri grijnst. ‘Het is wel ver weg hoor’, antwoordt hij. ‘Je moet aan je ouders vragen of je een paar dagen van huis mag.’ Tim’s gezicht betreft. Maar Roos zegt stoer: ‘Geen probleem. Wat spreken we af?’

Die zaterdag staan Roos en Tim keurig te wachten als Joeri het fietsenhok binnenrijdt. Roos heeft een grote rugzak om, en Tim draagt een sporttas. ‘Rijd maar achter mij aan’, zegt Joeri. Ze fietsen de stad uit, onder een viaduct door en een heel eind door de polder. Bij een brug over het kanaal staat Joeri stil. ‘Nu moeten we lopend verder’, zegt hij. Ze wringen zich door prikkeldruiken en klauteren naar beneden de kade af. Onder de brug zit een man in een lange rode jas. Een slappe zwarte hoed hangt half voor zijn gezicht. ‘Piet!’, roept Joeri vrolijk. De man hijst zich overeind en omhelst hem. ‘Jij bent toch de rijkste man op aarde, Piet?, vraagt Joeri. Piet begint te stralen. ‘Jazeker’, antwoordt hij. ‘Maar waar is je geld dan?’ vraagt Roos en ze kijkt zoekend om zich heen. Tim begint weer de kade op te klimmen en roept nijdig: ‘we zijn genept, Roos’. ‘Als je mijn rijkdom wilt zien dan zul je een dag en een nacht geduld moeten hebben’, zegt Piet. Roos begint te grinniken. Ze haalt haar slaapzak uit haar tas en legt hem op de schuine betonnen wand onder de brug. ‘Kom we gaan, Roos’ schreeuwt Tim, die al bijna weer boven staat, ‘en Joeri krijgen we nog wel’. Piet knikt hem vriendelijk toe en gaat aan de waterkant zitten. Joeri ploft naast hem aan de ene kant, en Roos aan de andere. Tim zucht en blijft staan waar hij staat. De zon schijnt fel op het water van het kanaal. ‘Zie je dat?’, wijst Piet. ‘Dat is mijn zilver’. Hij loopt onder de brug uit, strekt zijn armen uit en tolt rond. ‘Dit alles is mijn huis, zover je kijken kunt. Is het niet fantastisch groot?’ Hij tuimelt in het gras en draait zich op zijn rug. ‘Kom ook’, roept hij. Met z’n drieën staren Joeri, Piet en Roos naar de wolken. ‘Ze spelen spelletjes met me’, zegt Piet. ‘Soms zijn het grote enge monsters die elkaar achterna zitten. Soms zijn het schaapjes die even blijven staan zodat je ze rustig kunt bekijken. Als ze met veel zijn moet je uitkijken want dan gooien ze je soms ineens nat. ‘Game over’, grinnikt Joeri. ‘Als de wolkjes geen zin meer hebben kan ik je mijn goud laten zien, zegt Piet. Tim, die er bij is komen zitten, tuurt op zijn horloge. Het is al laat, bromt hij. Zullen we niet eens gaan? Maar de anderen luisteren niet. Het begint al te schemeren. De wind ruist door de bomen en de vogeltjes geven een fluitconcert. ‘Wat een mooie geluidsinstallatie heb ik hè?’, fluistert Piet.

Kijk, daar is mijn goud al. De zon zakt als een schitterende oranje bal de polder in. Dat goud bewaar ik aan de grens van mijn land en elke dag wordt het meer. 'Maar 's ochtends geef ik meestal wel wat weg hoor'. Het wordt een beetje fris en Piet legt een vuurtje aan. Hij roostert een verse eend, die ze even later heerlijk oppeuzelen. 'Kijk, zegt Piet, naar de sterren wijzend. 'God heeft allemaal gaatjes geprikt in de hemel zodat hij mij een beetje in de gaten kan houden.' Dan begint hij over een ree dat hem af en toe komt bezoeken en vertelt hij het Ongelofelijke Verhaal over de zeven taarten die nooit werden opgegeten. Roos begint te knikkebollen van de slaap en haar hoofd zakt langzaam op de ene schouder van Piet. Joeri leunt aan de andere kant. 'Voel je je nou nooit eens alleen, Piet?', vraagt Tim. 'Nee hoor', zegt Piet. Als ik overdag in het water kijk zie ik daar zo'n aardige man. Als ik lach dan lacht hij terug en als ik zwaai steekt hij ook zijn hand op'.

Het viertal wordt wakker van de eerste zonnestrallen. Joeri trekt zijn sokken uit. Kom jongens, we gaan door het gras rennen, roept hij. Ze rennen en gillen en Piet valt op zijn neus. Hij pakt de grassprietten vol dauwdruppels beet en roept: kijk parels!

'Wat is er eigenlijk zo goed aan rijk?', peinst Tim als ze terug fietsen, 'en toch wil iedereen het!'

Joeri en Roos liggen dubbel van het lachen. 'Zullen we een geheim genootschap oprichten?', vraagt Roos. 'Het genootschap van de rijkste man?'

Als ze de volgende ochtend weer op school komen willen de andere kinderen reuze graag weten hoe het was en hoeveel geld hij had en en...De drie leden van het genootschap geven elkaar veelbetekenende knipogen. 'Wij zeggen niks', antwoorden ze, 'behalve dan dat wij nooit meer hoeven te werken om rijk te worden!'

(Gesineke Veerman, uit: 'Harde kern', verhalen bij levensbeschouwelijke thema's, uitg. NZV 2010)

Teken de omslag van dit boek over rijk worden.
(Illustratie uit: Het grote kleur- en tekenboek van Guido, Clavis)

Programma Dag 2

Stel je voor...

Opdracht: Brief schrijven

Vandaag gaan we een brief schrijven om in de tijdcapsule te stoppen. Daarin stellen we ons voor aan de mensen in 2120 die onze tijdcapsule zullen openen.

Je ouders kunnen misschien zo beginnen aan de brief. Kun jij wel wat hulp gebruiken? Vul dan eerst het opdrachtenvel in.

Foto's uitzoeken

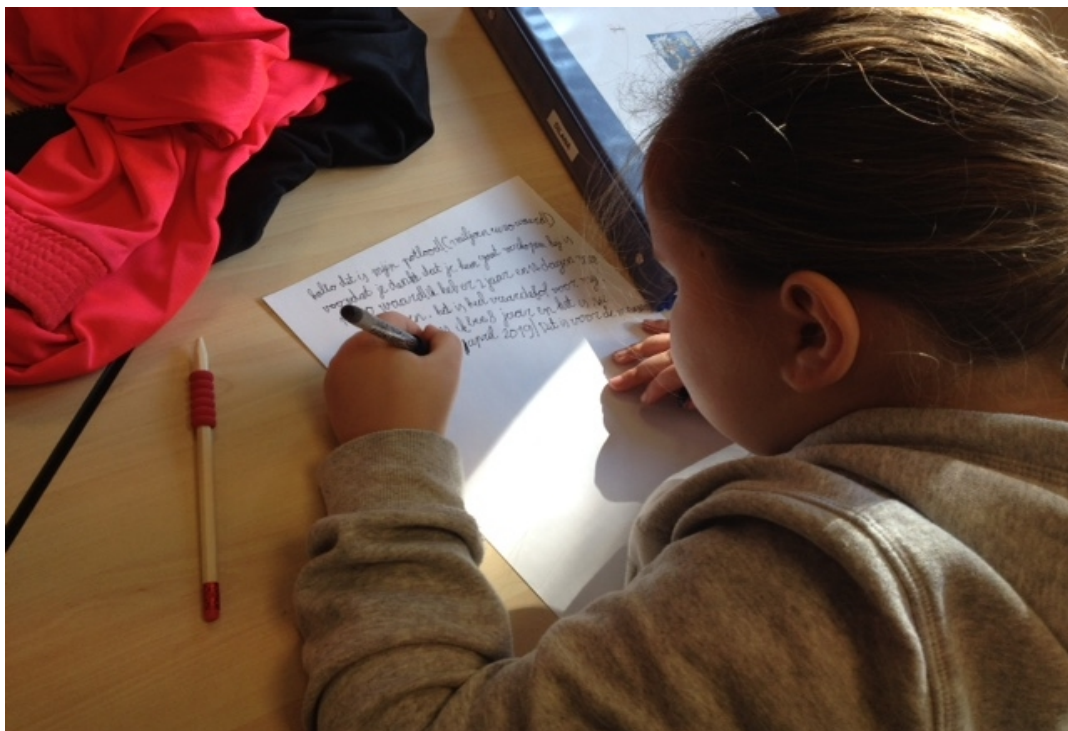
Zoek samen op de computer of in je fotoalbum vijf (of meer) foto's uit, die laten zien wie jullie zijn en hoe jullie wonen. Sla je vakantiefoto's over, en kies foto's uit je gewone dagelijkse leven. Print de foto's uit en plak ze bij je brief. Schrijf onder de foto wat je op de foto ziet.

Misschien heb je foto's gekozen van dingen die je nu niet meer kunt doen (zoals naar je sportclub gaan). Schrijf bij de foto dat je het nu niet meer kunt doen, en waarom niet.

Maak een foto van jouw thuiswerkplek. Doe die er ook bij.

Stop de brief in een envelop 'aan mensen in 2120'.

Praktisch: Ga samen op zoek naar een blik, bak of ton met deksel die jullie tijdcapsule kan worden. Of doe samen je bestelling op internet.

OVER MIJZELF

Vul aan:

Ik houd van _____
_____ **vind ik vies.**

Ik was heel gelukkig toen _____

Als ik twintig ben wil ik _____

_____ **maakt me verdrietig**

_____ **vind ik fantastisch**

_____ **vind ik stom**

Denk over de volgende vraag even goed na.

Hoe zou je willen dat de mensen aan jou denken?

Als iemand aan mij denkt, zou ik willen dat hij dit denkt:

2020 CORONACRISIS

Ik doe mijn schoolwerk nu thuis omdat _____

_____

Dat vind ik _____ **omdat** _____

_____

Ik kan nu niet naar _____

_____

Dat vind ik _____

_____ **is ziek. Dat maakt mij** _____

_____

Als ik mijn schoolwerk af heb _____

Ik speel nu met _____

Mijn ouders _____

Als ik weer naar school mag, ga ik _____

_____

DE WERELD IN 2120

Zou jouw huis er nog staan in 2120 denk je? _____ Hoe zou jouw huis er dan uitzien, denk je?

Zouden er in 2120 nog auto's rond rijden, denk je? _____ Waarom?

Zouden er in 2120 nog vliegtuigen rond vliegen, denk je? _____ Waarom?

Zouden er nog computers zijn? _____ Hoe zouden die eruit zien, denk je?

Schrijf iets op dat er nu wel is, maar in 2120 misschien niet meer: _

Schrijf iets op dat er nu nog niet is, maar in 2120 misschien wel:

Zouden er in 2120 nog steeds virussen zijn die zich over de wereld verspreiden? _____ Waarom?

Zouden er in 2120 nog steeds oorlog gevoerd worden? _____ Waarom?

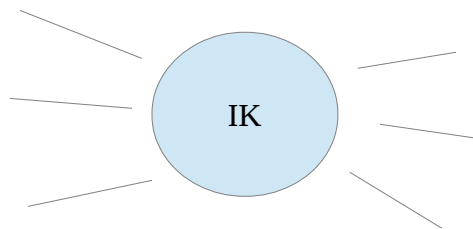

Zou er in 2120 nog steeds kinderen gepest worden? _____ Waarom?

Stel jezelf voor aan iemand uit 2120

Kijk nu terug naar alle antwoorden die je op de vorige bladzijden hebt gegeven. Kies er antwoorden uit die echt bij jou passen en omcirkel die. Maak hier een simpel woordweb over jezelf.

Neem nu een leeg vel papier.

Schrijf een brief aan iemand uit 2120. Gebruik antwoorden die je hebt omcirkeld, en je woordweb. Schrijf ook andere dingen op over jezelf. Maak er een mooi verhaal van.

Schrijf de plaats en de datum op je brief, zoals in de voorbeelden. Sluit af met een groet.

Doe goed je best, want jouw brief stoppen we in de tijdcapsule!

Voorbeelden:

Leiden, 30 maart 2020

Dag mensen uit 2120,

Ik ben Ray, en ik ben 10 jaar. Ik woon in een flat op de Stevenshofdreef nr. 18, maar ik denk dat die flat er in 2120 wel niet meer zal staan.

Ik houd van koeien en van gras. En als het regent houd ik ervan om door de modder te stappen. Ik heb zelfs een keer een moddergevecht gehouden met mijn vriend. Hij heet Simon. Ik maak me wel zorgen over het weiland. Misschien gaan ze het over een tijdje vol bouwen. Ik woon alleen met mijn moeder. Zij heeft geen auto. Dat vind ik helemaal niet erg. Want het is beter voor het klimaat. Ik ben bang dat we een grote overstroming gaan krijgen, als iedereen zo doorgaat. Ik zou wel graag willen demonstreren in Den Haag voor het klimaat. Maar daar ben ik te jong voor. En ze doen het nu ook niet.

Groeten van Ray Sikkens

Leiden, 30 maart 2020

Hoi mens uit 2120,

Ik ben Silke. Vanwege de Corona mag ik niet meer naar voetballen. Ik speel nu iedere dag buiten. Dat vind ik heel fijn. Alleen heb ik wel last van mijn broer.

Mijn broer heeft autisme. Ik denk dat jullie daar wel een medicijn voor hebben.

School thuis vind ik leuk. Ik vind het fijn dat ik daarna niks moet.

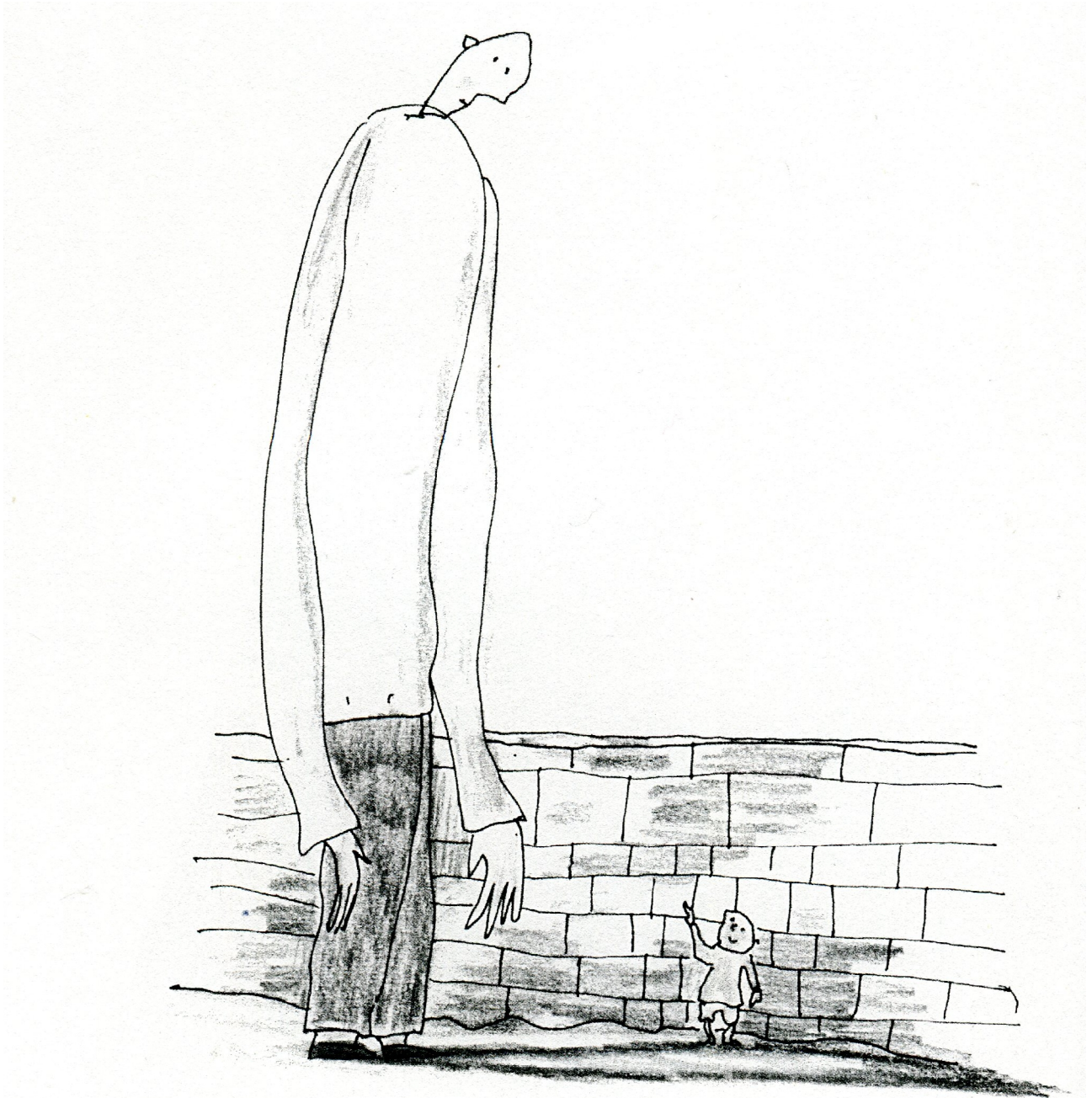
Normaal moet ik naar hockey, naar gitaarles en naar turnen.

Mijn oude oma is nog niet ziek.

Hebben jullie nu allemaal een vliegende auto?

Groetjes, Silke

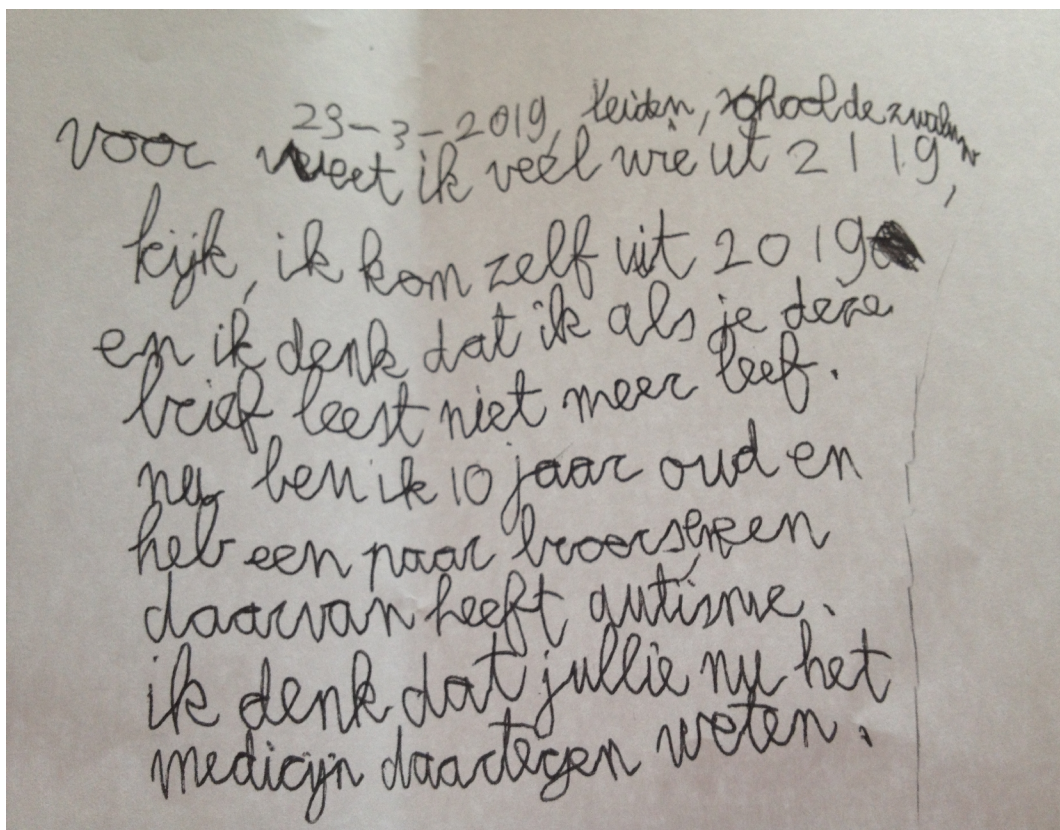
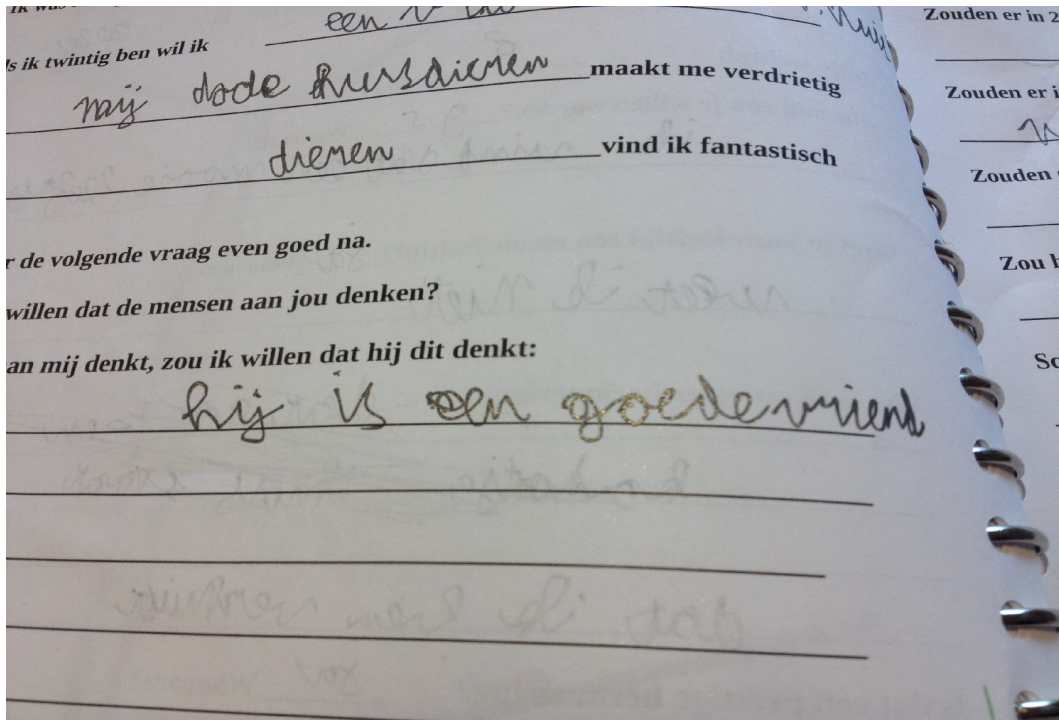
Weet jij het? Teken het antwoord.

‘Wat is er aan de andere kant te zien
vraag Alex.’

Teken een boom die nog niet bestaat

Teken jouw school in 2120, met de kinderen en de leerkrachten erbij.

Programma Dag 3 Sporen nalaten

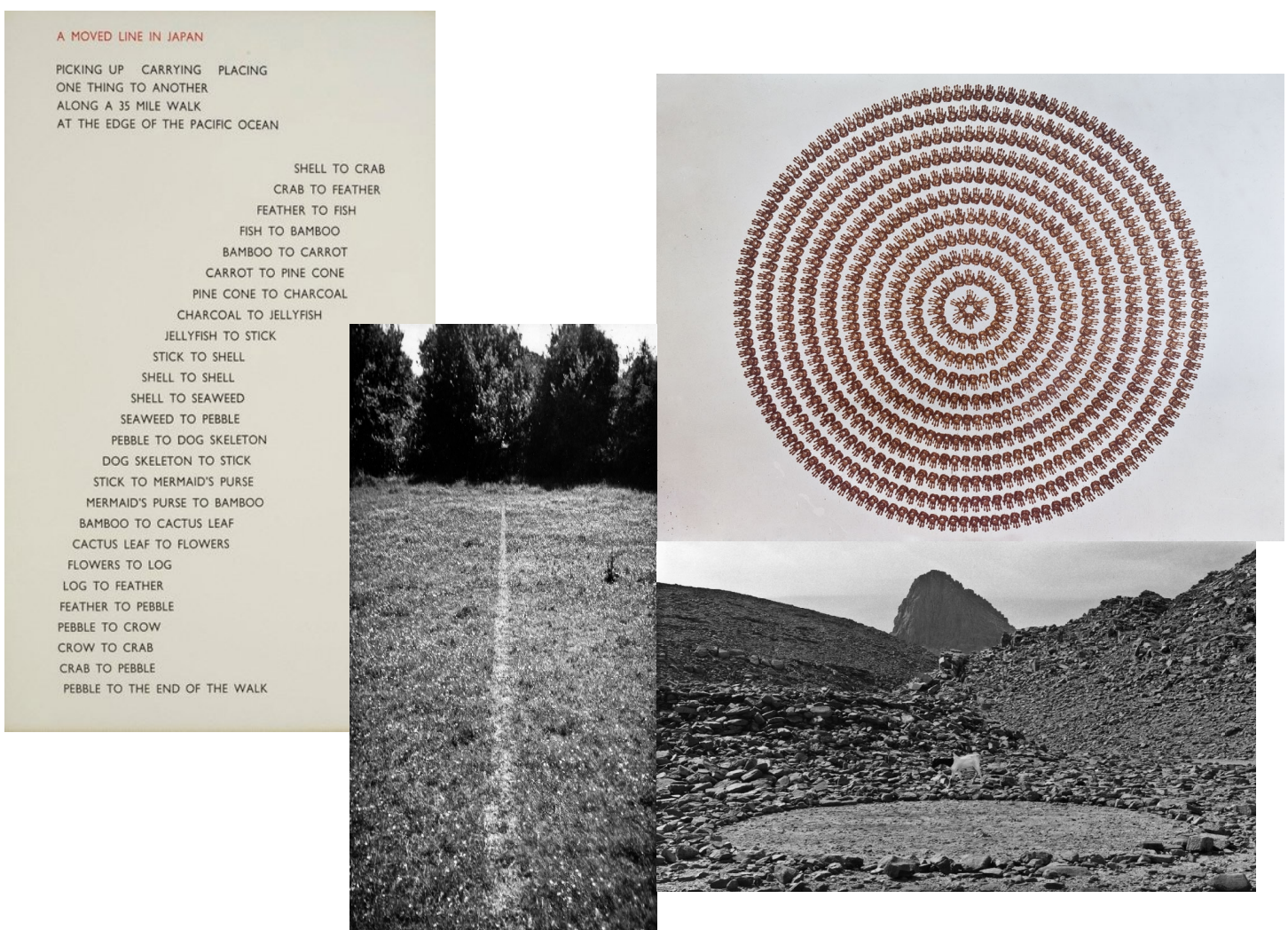
Kunst kijken: Bekijk samen werk van Richard Long. Je kunt veel van zijn werk vinden op internet (bijvoorbeeld op YouTube).

Richard Long is een 'walking artist' oftewel 'wandelande kunstenaar'. Hij maakt lange tochten in de natuur. In zijn rugzak zit geen schildersezel, verf en doek. Hij werkt met het materiaal dat hij tegen komt, zoals stenen en modder. Hij probeert vaak in een bepaalde vorm te lopen, of volgens een bepaald systeem. Onderweg maakt hij beelden. Bijvoorbeeld een spoor in het gras, een toren van stenen, een tekening in het zand. Zo laat hij sporen achter. Die sporen fotografeert hij. Na korte of lange tijd zullen de sporen weer verdwijnen door de wind, regen en mensen.

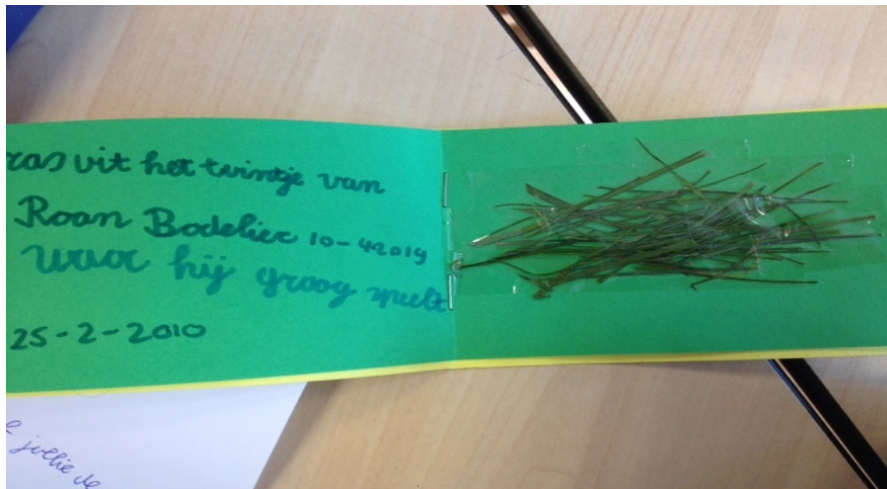
Musea overal ter wereld willen graag werk van Richard Long laten zien. Richard komt dan langs en maakt in het museum een werk van materialen die hij in de buurt van het museum vindt. Een cirkel van stenen of drijfhout, bijvoorbeeld. Of een cirkel van handafdrukken van modder uit de plaatselijke rivier.

Praat met elkaar over het werk. Wat vind je ervan? Krijg je zin om zelf ook eens zoiets te maken? Ga je gang! Maak een spoor in de natuur. Of maak modder en verzin iets moois.

We zijn altijd onderweg; van a naar b, van een moeilijke situatie naar een makkelijke en vice versa, door het leven. Met de natuur als vertrekpunt. Natuur die jij kunt veranderen en die jou kan veranderen. Welke sporen laat jij na?

Opdracht: Stop je lievelingsplek in een boekje.

Praat samen over je lievelingsplek. Wat is jouw lievelingsplek?

Wat is de lievelingsplek van je vader of moeder? En van je broer of zus? Wat was de lievelingsplek van je vader of moeder toen zij kind waren? Heb je meerdere lievelingsplekken? Wat voor mooie dingen heb je op je lievelingsplek meegemaakt? Kun je er nu nog naar toe? Hoe vind je dat?

Kies een lievelingsplek waar je iedere dag naar toe kunt gaan.

Maak kaartjes. Schrijf op ieder kaartje een van de volgende zinnestjes:

- Wat zie je er?
- Wat hoor je er?
- Hoe ruikt het?
- Wie is er?
- Wat voel je er?
- Wanneer ben je er?

Schud de kaartjes en leg ze ondersteboven. Trek om de beurt een kaartje. Beantwoord de vragen terwijl je in gedachten op je lievelingsplek bent.

Wat hoor je er?

Hoe ruikt het?

Wie is er?

Maak van (gekleurd) papier een mini-boekje. Knip velletjes, vouw ze doormidden en niet ze aan elkaar.

Bedenk hoe je jouw lievelingsplek in het boekje kan plakken. Je mag van alles verzinnen, maar een foto of tekening van je lievelingsplek erin plakken is verboden.

Voorbeelden:

Gras van ons voetbalveld

Pluisje van mijn knuffel

Schrijf op. Zo ga ik mijn lievelingsplek in een boekje plakken:

Is het gelukt om je lievelingsplek in je boekje te plakken? Schrijf er dan bij:

- waar de plek is
- waarom dit jouw lievelingsplek is

Danny maakte een handafdruk van magnesium, omdat hij het liefste in de gymzaal is om te turnen.

Programma Dag 4   Zie jij wat ik zie? Is dit rommel of niet?

Kunst kijken

*Bekijk deze hoop troep die de kunstenaar Bernard Pras heeft neergelegd.
Wat zie je allemaal?*

Kijk eerst heel goed, sla dan de bladzijde om.

Dit is dezelfde hoop troep.

Geloof je het niet? Kijk dan nog eens goed naar het eerste plaatje. En weer terug, net zo lang tot je de spullen herkent.

Hoe dat zit bekijk je hier: [Filmpje van 'de troep' van Bernard Pras](#)

Bernard Pras heeft met een hoop troep een portret gemaakt van de postbode Ferdinand Cheval. Zo heeft hij laten zien dat je van niets iets kunt maken, oftewel: dat je van dingen die niets waard zijn iets heel waardevols kunt maken.

Ferdinand Cheval was niet zomaar een postbode. Nee, hij was iemand die zelf ook bezig was om met niets iets te maken. Elke dag raapte hij tijdens zijn postronde een grote steen op en droeg die naar huis. De mensen uit het dorp waar Cheval woonde dachten dat hij een idioot was, maar Cheval had geheime plannen. Van de stenen maakte hij een paleis in zijn achtertuin. Na 33 jaar stenen sjuuwen, en voor gek versleten worden, was het paleis klaar (in 1912).

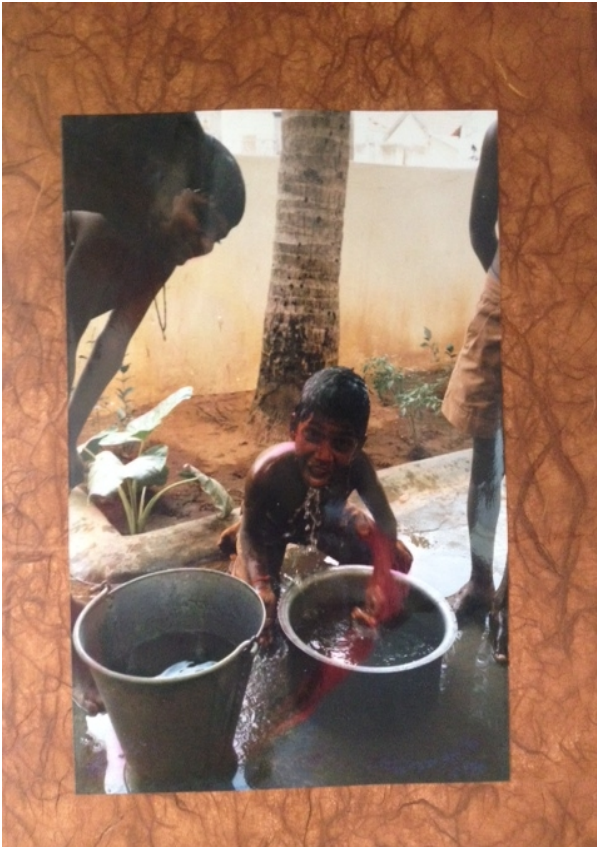
Hier zie je het. (Foto: Arie M. den Toom, wikipedia). Het paleis is nu een museum en op de Werelderfgoedlijst van Unesco (Le Palais idéal in Hauterives, Frankrijk).

Andere troep

Deze houtjes bewaar ik al 23 jaar thuis in een doos. De mensen die mijn huis gaan opruimen als ik later dood ben, zullen deze houtjes als eerste weggooien. Maar voor mij zijn de houtjes heel waardevol. Dat zit zo.

Dibu heeft zojuist een snoepje te pakken

Ik heb de houtjes cadeau gekregen. Van Dibu, de jongen die je hier op de foto ziet. Hij woont in India.

Dibu en zijn vrienden speelden heel vaak op straat. Net zoals jij misschien, nu je agenda toch lekker leeg is.

Dibu en de andere jongens hadden alleen geen speelgoed uit de winkel om mee te spelen. Zelfs geen bal om mee te voetballen. Maar daar hadden ze geen last van, hoor. Ze verzamelden van alles wat er op straat te vinden was, en gebruikten dat als speelgoed. Ze hadden heel veel lol samen.

Ik was een paar maanden bij hen om les te geven. Toen Dibu hoorde dat ik weer terug zou gaan naar Nederland gaf hij mij een verzameling houtjes mee. Voor de kinderen uit Nederland. Om muziek mee te maken. Hij had er weken over gedaan om geschikte houtjes te verzamelen. Een enorm cadeau dus. Speciaal voor mij. Je snapt wel: die houtjes doe ik nooit meer weg!

De vrienden van Dibu

Je ziet: iets hoeft geen geld waard te zijn, om toch heel waardevol te zijn. De waarde van mijn houtjes valt niet in geld uit te drukken. Als de houtjes kwijt raken, kan ik geen nieuwe kopen. Al had ik een miljoen euro om te besteden! Het gevoel dat de houtjes mij geven is heel bijzonder.

Opdracht

Vandaag ga je op zoek naar iets dat geen geld waard is, maar dat voor jou zelf toch heel waardevol is. Iets waarmee je aan iemand die in de toekomst leeft kunt laten zien wat voor jou belangrijk is. Dat ding ga jij in de tijdcapsule stoppen.

Vraag je ouders, broers en zusjes om hetzelfde te doen.

Past het ding niet in een doos? Bedenk dan een symbool ervoor dat wel in de doos past.

Schrijf er een kort briefje met uitleg bij.

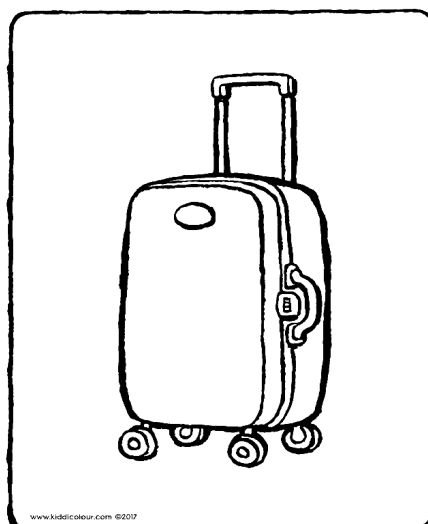
Maak voordat je begint de volgende opdracht over een onbewoond eiland.

Ik ga op reis en ik neem mee...

Je hebt 1 kleine koffer. Daarmee ga je op reis naar een ver land. Je weet dat je nooit meer terug zult komen.

Wat neem je mee? Maak een lijstje:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....

Help! De reddingsboten in

Onderweg naar het verre land moet je op een schip stappen. Dat schip is voor het laatste stuk van je reis. Het zal je op je bestemming brengen. Als jullie op zee zijn, krijgt de kapitein een boodschap. Het schip mag niet de haven van het verre land in! Jullie komen er niet in. Nu niet, morgen niet, nooit. En terug kunnen jullie ook niet. Dat land mogen jullie ook niet meer in. Nu niet, morgen niet, nooit.

Een tijd blijven jullie op zee dobberen. Dan raakt het eten en het drinkwater op, en ook de brandstof. Jullie moeten de reddingboten in en worden naar een **onbewoond eiland** gebracht.

De koffers mogen niet mee, anders zinkt de boot.

Misschien moet je de rest van je leven wel op dat eiland blijven.

De reddingboten gaan maar één keer, het is nu of nooit.

Iedereen mag drie dingen meenemen in de reddingsboot.

Je denkt goed na. Het is een onbewoond eiland. Heb je iets aan geld? Heb je daar iets aan elektrische apparaten?

Wat neem je mee? Maak een lijstje.

1. ....
2. ....
3. ....

Je mag nu **1** ding in de tijdcapsule stoppen. Het is iets dat jij van waarde vindt. Iets dat jij nooit zou willen missen. Ga op zoek naar een **SYMBOOL** voor dat ding. Je doet het op dezelfde manier als je jouw lievelingsplek in je mini-boekje hebt gedaan.

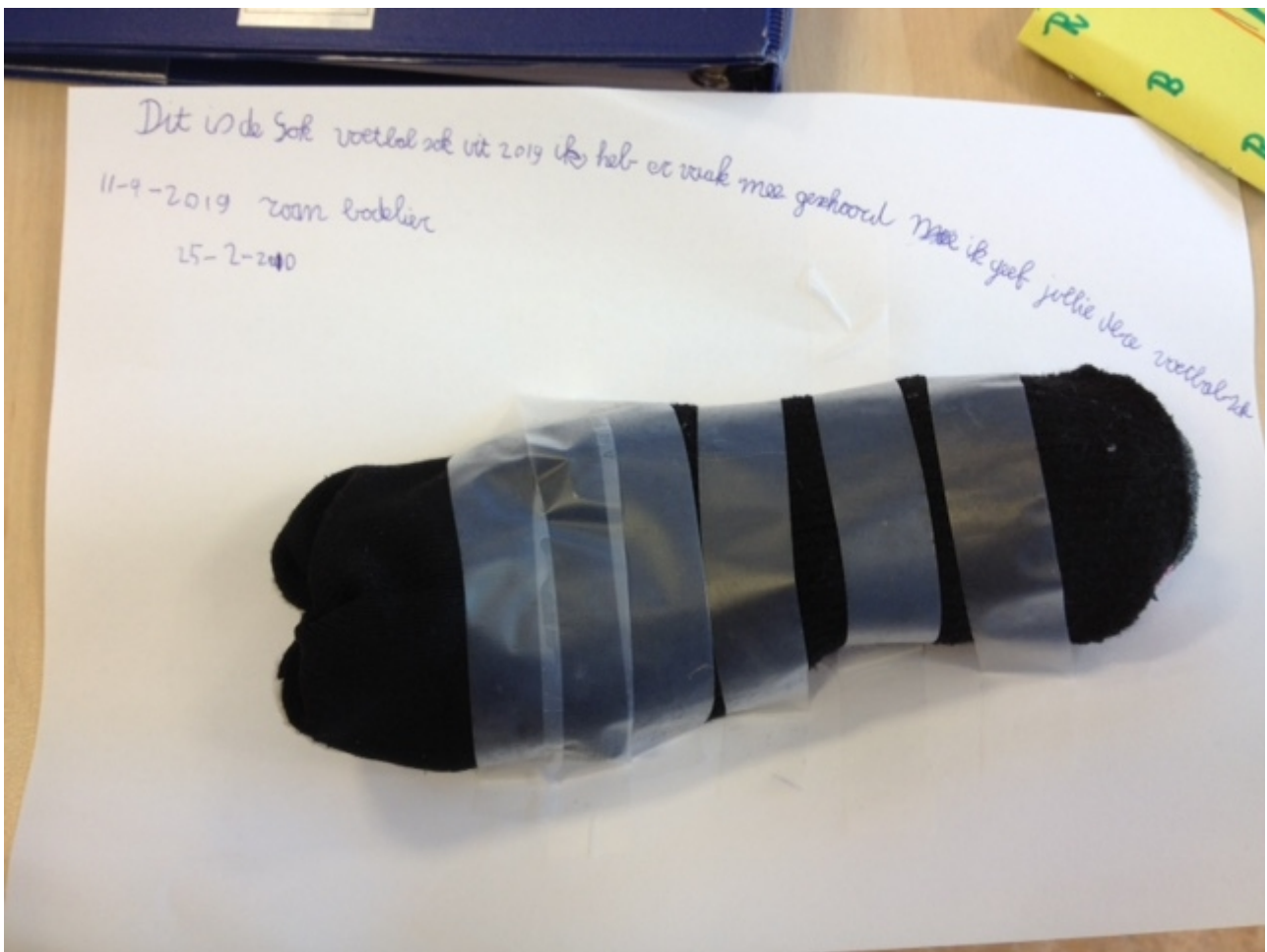

Dit doe ik in de tijdcapsule:

.....

Ik stop dit erin omdat:

.....

Roan stopte zijn sok in de tijdcapsule. Met deze sok aan heeft hij veel doelpunten gescoord.

Programma Dag 5   Tijdcapsule ingraven

Vandaag ga je de tijdcapsule ingraven.

Als het goed is heb je de capsule gevuld hebt met je brief, je lievelingsplek-in-een-boekje en een ding dat voor jou heel waardevol is. En ook met die spullen van je ouder(s) en broertjes en zusjes (als je die hebt). Stop er wat droge rijst bij, zodat de spullen niet vochtig worden.

Kies samen een geschikte plek. Waar moet die aan voldoen?

Zorg dat op de buitenkant van de capsule staat dat die pas in 2120 mag worden geopend.

Verzamel de spullen die je nodig hebt om de capsule de grond in te krijgen, zoals een schep.

Als je de capsule nergens kunt ingraven bedenk je een plekje in huis waar je de capsule kunt verstoppen. Het mooiste is als er in huis een verborgen ruimte is waar de capsule in past. Bijvoorbeeld in een open ruimte achter een balk, achter gipsplaat, onder de vloer. Je vindt vast wel een oplossing.

Zorg dat je het moment dat je de capsule ingraaft gaat vastleggen! Maak foto's of maak er een filmpje van. Deel het filmpje met je familie en vrienden en met je leerkracht. Of nodig iedereen uit voor een live-streaming!

Je filmpje wordt mooier als je van het ingraven een feestelijk moment maakt. Wie van jullie wil verslaggever zijn? Misschien kun je wel voor muziek zorgen! Eet en drink samen wat lekkers na afloop.

Achtergrondinformatie voor de leerkracht

Doel: de leerlingen leren begrippen te analyseren, te spelen met begrippen (o.a. associëren), en persoonlijke verbanden te leggen aan de hand van het thema 'Wat is van waarde?'

Subdoelen: aan de hand van verhalen oefenen met betekenisverlening, kennis maken met een filosofische benadering waarin er geen 'goed' of 'fout' is, conclusies trekken die voor jou persoonlijk van betekenis zijn

Vaardigheden: denkvaardigheden (reflecteren, formuleren, interpreteren, analyseren, associëren, verbeelden), spreekvaardigheden (luisteren, het woord nemen, beargumenteren), creatieve vaardigheden (verbeelden, materialiseren, 'out of the box' denken, vrij associëren) en sociale vaardigheden (luisteren, samenwerken, omgaan met meningsverschillen, inleven)

Proces: we volgen de cyclus van onderzoekend leren, aangepast aan filosoferen met kinderen.

COLOFON

Dit project is een bewerking van een project voor de plusklas.
De foto's zijn gemaakt op Basisschool De Zwaluw, Leiden (2019)
Alle teksten en ideeën zijn van Gesineke Veerman, tenzij anders vermeld.

Reproductie van (delen van) dit materiaal is toegestaan, mits de bron wordt vermeld (Gesineke Veerman, 2020, Leiden)

Reacties en suggesties zijn welkom via info@gesineke.nl

Vind je dit project leuk?

Geef dan een bijdrage aan **Stichting Splend Wijs** NL14 SNSB 0773 248889

Splend Wijs motiveert kinderen en ouders om verantwoordelijkheden op te nemen en de waarde van spel en verhalen in te zien.

Splend Wijs realiseert projecten op scholen en andere plekken voor kinderen in nauw overleg met leerkrachten en begeleiders. Professionele kunstenaars en musici krijgen in onze projecten een volwaardige rol.

Splend Wijs wil oplossingen bieden waar onderwijs en maatschappelijke instellingen achterblijven, waar mogelijk gebaseerd op wetenschappelijke inzichten uit de onderwijskunde en ontwikkelingspsychologie.

Extra: **De troost van de 'walking artist' Richard Long**

Voor volwassenen

Ik kijk nog één keer achterom. De perenbloesem in de voortuin steekt scherp af tegen de helderblauwe lucht. Hopelijk weten ze hoe ze hem moeten snoeien. Ze zullen de afgevallen peren toch niet in het gras laten wegrotten? Niet aan denken nu. Gewoon gaan.

Montgommerydreef 61. Klinkt erg Vinex. Ach, het is maar voor een paar dagen.

Peinzend staar ik nog maar eens naar mijn scherpje. Google maps weet alles. Niet dus. Achter me de snelweg A4. Klopt. Rechts een brede vaart. Ja. Links een bedrijventerrein. Zeker. En dan eerste straat rechts, de Montgommerydreef. Eh, nee. Geen straat. Wel een veld. Wat nu? De bus terug pakken? En dan? Dikke kans dat ze er al zijn. Ik kijk om me heen. De bedrijven zien er gesloten uit. Slecht idee trouwens, om het te vragen. Op het veld glinstert iets in de zon. Misschien zegt het iets. Als ik dichterbij kom zie ik een deel van een ijzeren ledikant. Het steekt potsierlijk uit een stapel kapotte huisraad. Iets wat een kast moet zijn geweest, een modderig perzisch tapijtje. Aan een van de beddespijlen hangt een donkergroen geval. Vieze witte vulling puilt uit een gat in het stoffen omhulsel. Twee uitsteeksels die wel armen lijken te zijn kleven aan het metaal. Magneten? Ik trek het ding eraf. Het is een lappenpop. Wat ervan over is dan. Een kaal hoofd zonder gezicht. Benen en armen die zich ergens aan vast kunnen klampen. 'Blijf bij me', lijkt het geval te zeggen. Ik stop het in mijn rugtas. Bewijsmateriaal. Als dat überhaupt zou kunnen dan. Wie laat nou zijn popje achter? Zou het vertrek heel plotseling geweest zijn? Misschien kan ik het ooit teruggeven. Je weet maar nooit.

Ik wil me al weer omdraaien als me iets opvalt. Het is er wel, en het is er niet. Voor me liggen stenen in het gras. Gewoon van die zwerfstenen, zoals je hier wel vaker ziet. Maar deze stenen liggen bijna in een rij. Alsof een jongetje ze voor zich uit heeft gegooid, drie stappen heeft gezet, en er weer een heeft gegooid. Ik volg het spoor. Achter een schuurtje dat ik niet eerder had zien staan, schiet iets weg. De schaduw van een mens? Ik stap door het hoge natte gras, mijn broek begint aan mijn benen te kleven. Op de houten wand van het schuurtje vind ik een perfecte cirkel van natte modder. Waarom doe je dit?, wil ik roepen. Wie ben je? Achter me plonst iets in de sloot. Ik kijk om. De kring in het water wordt wijder en wijder. Verderop plonst nog een steen en nog een. In het weiland aan de overkant zie ik nu een rechte lijn van platgetrapt gras. Je ziet hem er alleen als je er recht voor staat, zoals ik. Het is allemaal zo prachtig, zo ontroerend simpel, zo...Ik wist niet dat ik nog ergens van kon genieten. Maar toch doe ik het. 'Hee, wat doe je?', roep ik. 'Wil je de natuur naar je hand zetten? Mooie hand trouwens!'

Geen antwoord. Of toch?. 'De natuur heeft meer invloed op mij, dan ik op de natuur.' Ik meet de wereld af aan mijn voetstappen. Wandelen is de maat van alles.'

Ik spring over de sloot. De modder spat op. Ik bevuil de rechte lijn in het gras met mijn voetstappen. Bruine vegen op groen. Zie je, ik kan het ook. Van niets iets maken, met bijna niets. Het voelt als een heldendaad. Alsof je zo aanraakt wat er voor mensen echt toe doet. Dingen blootlegt die normaal gesproken onzichtbaar zijn. Ik voel mijzelf erachter verdwijnen. Kliederen met modder, een mens maken. Volgens velen is het zo allemaal begonnen. Maar waar eindigt dit? Goede vraag, meisje, zeker voor jou.

Een harde wind blaast me terug. Weg jij, terug, niet verder gaan. Maar ik wil vechten. Het pad verandert in een spoor van mul duinzand. De sporen achter me worden vast weggeblazen. Tijdelijk, zoals alles nu. Een steenhoop zegt dat hij hier was. Of zij. Wandelaar. Kunstenaar.

'Ben jij bang?'. De wind neemt mijn vraag mee terug, en het antwoord ligt onhoorbaar ver voor me. 'Ja, antwoord ik zelf, ik ben bang voor wat achter me ligt. En ook voor wat voor me ligt, alleen dankzij jou niet voor nu.' Ik struikel en zwoeg een duintop over, en nog een, ik zwoeg me nog een keer naar boven. Voor me ligt de zee ruig en uitgestrekt. Een onneembare grijze watervlakte. De zoute wind bijt in mijn gezicht. Op het strand staat hij. Hij trekt met een stok een spoor in het zand. Ik trek mijn rugzak met het groen popje stevig over mijn schouders en storm en duin af. Nu kan je geen kant op, kunstenaar...De man lacht. Rustig gooit hij schelpjes in zee. Dichte flarden mist drijven uit zee het strand op en hij verdwijnt erachter. Hij komt weer tevoorschijn, wenkt me, laat de golven over zijn laarzen spoelen. 'Geen spoor is vluchtiger dan in de zee. Luchtbelletjes, waterkringen, weet je wel. Dingen verdwijnen in de zee!' Ik knik.... En voel de kracht uit mijn lijf wegtrekken. Van rechts komen witte schimmen op me af. Het geronk van motors. Rode zwaailichten. Nu niet, nog niet, huil ik. Nu is alles angst, verleden, heden, toekomst. Het ambulancepersoneel grijpt me in mijn bovenarmen. 'Geen paniek. Het is tijdelijk, mevrouw'. Ik val half voorover. Het groene popje glijdt over mijn schouder en klampt zich met een 'kling!' vast aan de metalen zuurstofflessen. Ik trek met mijn hakken een spoor in het zand.